

5. SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ

Dávky důchodového pojištění

Důchodové pojištění zajišťuje občany pro případ stáří, invalidity nebo při ztrátě živitele. V rámci důchodového pojištění se poskytují důchody starobní, invalidní, vdovské, vdovecké a sirotčí (zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů).

V tabulkách 5-1. a 5-2. jsou v roce 1995 uváděny údaje o důchodech, které byly vypláceny podle zákona č. 100/1988 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů. V pozdějších letech se jedná o důchody poskytované podle zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů. S účinností od 1. ledna 2010 došlo k zavedení třístupňové invalidity (dosavadní plné a částečné invalidní důchody byly nahrazeny invalidními důchody pro invaliditu I., II., a III. stupně (zákon č. 306/2008 Sb.).

Od roku 2010 jsou uváděny údaje za následující důchody:
starobní (§ 29 zákona č. 155/1995 Sb. a § 26 zákona č. 100/1988 Sb.),
starobní předčasný – o 2 roky (§ 30, od roku 2007 je toto ustanovení zákona zrušeno),
starobní předčasný - o 3 roky (§ 31),
invalidní plný – do roku 2009 (§ 38 a § 39), od roku 2010 je toto ustanovení zákona zrušeno,
invalidní částečný - do roku 2009 (§ 43 a § 44), od roku 2010 je toto ustanovení zákona zrušeno,
invalidní I., II. a III. stupně – od roku 2010 (§ 38 a § 39),
vdovský (§ 49, odst. 1),
vdovecký (§ 49, odst. 2),
sirotčí (§ 52).

Pro potřeby statistiky o dávkách důchodového pojištění jsou využívány výstupy z informačních systémů České správy sociálního zabezpečení, které nezahrnují údaje týkající se důchodového pojištění prováděného Ministerstvem obrany, Ministerstvem vnitra a Ministerstvem spravedlnosti.

Průměrná měsíční výše důchodu

V tabulce č. 5-1. jsou uvedeny údaje za důchodce, kteří pobírají jak samostatný důchod (sólo-důchody starobní, invalidní, vdovské nebo vdovecké), tak důchody vdovské a vdovecké vyplácené v souběhu s invalidními nebo starobními důchody. V případě souběhu je průměrná výše důchodu vypočtena součtem výší obou vyplácených důchodů. Do výše důchodu není zahrnováno dříve poskytované zvýšení důchodu pro bezmocnost a výchovné. Průměrná měsíční výše důchodu k 31. 12. sledovaného roku představuje výši důchodu vypláceného v prosinci v průměru na jednoho důchodce.

Tabulky 5-4. a 5-5. se liší v metodice. V případě tabulky 5-5. se jedná o národní metodiku invalidních a starobních důchodů, u mezinárodního srovnání jde o metodiku ESSPROS.